

DOI 10.26886/2520-7474.4(48)2021.11

UDC: 378.091.3:376-051:004.77(438)

**PECULIARITIES OF THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES BY
PERSONS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN POLAND**

Mateusz Muchacki, PhD of Pedagogical sciences, Associate Professor

<https://orcid.org/0000-0002-1772-6719>

e-mail: mateusz.muchacki@gmail.com

Pedagogical University of Cracow, Cracow, Poland

The article presents the results of a sociological survey on the peculiarities of the use of information technologies by persons with special educational needs in Poland.

The accessibility of websites for people with visual impairments and low vision is being assessed. Special attention is paid to the sphere of Internet use by people with special educational needs.

Key words: *information technologies, persons with special educational needs, Republic of Poland.*

Кандидат педагогічних наук, доцент Мухацький Матеуш, Особливості використання інформаційних технологій особами з особливими освітніми потребами у Республіці Польща/ Педагогічний університет у Кракові, м. Краків, Польща.

У статті представлено результати соціологічного опитування щодо особливостей використання інформаційних технологій особами з особливими освітніми потребами у Польщі.

Здійснюється оцінка доступності веб-сайтів для людей із вадами зору та слабозорими. Окрема увага приділяється сфері

користування Інтернетом людьми з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: *інформаційні технології, особи з особливими освітніми потребами, Республіка Польща.*

Вступ. У сучасних умовах використання інформаційних технологій у Республіці Польща є перспективним і важливим напрямом модернізації системи освіти.

Аналіз інформаційних джерел показав, що значна увага приділяється загальним теоретичним положенням інформаційних технологій, технізації та комп'ютеризації, а також Інтернету та комп'ютеризації для підвищення якості людського життя та ін.

Актуалізуючи питання інформаційних технологій, важливим постало питання їх використання людьми з обмеженими можливостями, зокрема з порушеннями зору та слуху як посилення суб'єктності цієї групи людей, підвищуючи при цьому якість життя.

Отже, метою статті є проаналізувати на підставі соціологічного опитування використання інформаційних технологій особами з особливими освітніми потребами у Польщі.

Сформульована таким чином теза визначає наступні питання дослідження:

1. Чи існує зв'язок між досвідом користування Інтернетом і покращенням якості життя осіб з особливими освітніми потребами?
2. Чи існує зв'язок між якістю життя осіб з особливими освітніми потребами та досвідченою підтримкою, яку відчувають у ситуації користування Інтернетом?
3. Який зв'язок між використанням Інтернету та почуттям незалежності?

Основною метою кількісного дослідження було показати ступінь

використання веб–ресурсів особами з особливими освітніми потребами (електронна пошта, чати, блоги, дискусійні форуми, обмін миттєвими повідомленнями, веб–сайти тощо) у повсякденному житті (навчання, робота, ігри, емоційні стани, знайомство, особиста самопрезентація). Важливим постало і показати потреби осіб з особливими освітніми потребами у використанні веб–ресурсів та проектування компонентних інтерфейсів з метою їх удосконалення та розвитку.

Анкетне опитування проводилося у грудні 2019 р. та січні 2020 р. і охопило понад 300 осіб з особливими освітніми потребами – респондентів з усієї Польщі.

Серед респондентів – глухі та слабочуючі, а також сліпі та слабозорі, а в групі глухих та слабочуючих було проведено опитування шляхом розміщення анкети на онлайн–платформах.

Структура респондентів (N = 359) така: сліпі (N = 25), що становить 4% населення, що бере участь у дослідженні, слабозорі (N = 94) – 19%, глухі (N = 90) – 28%, з вадами слуху (N = 150) – 49% (рис. 1).

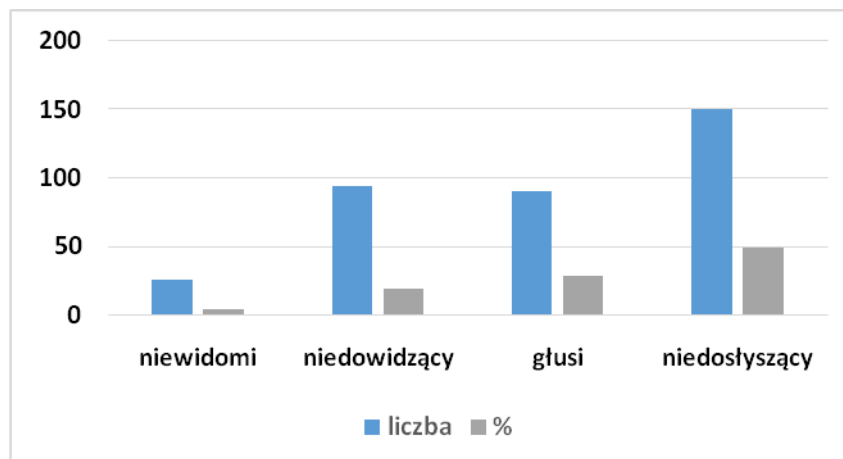

Рис. 1. Структура респондентів

Серед респондентів, частка жінок становила 63% (N = 226), чоловіків – 37% (N = 133).

Перш за все, встановлювалася доступність веб–сайтів для осіб з особливими освітніми потребами, яка відзначалася елементами їх

конструкції.

Встановлено, що сліпі та слабоворіособи з особливими освітніми потребами дуже низько оцінили доступність веб-сайтів. Так, 43% респондентів кажуть, що це скоріше погано, 25% скоріше погано, а 16% не мають думки з цього приводу (рис. 2).

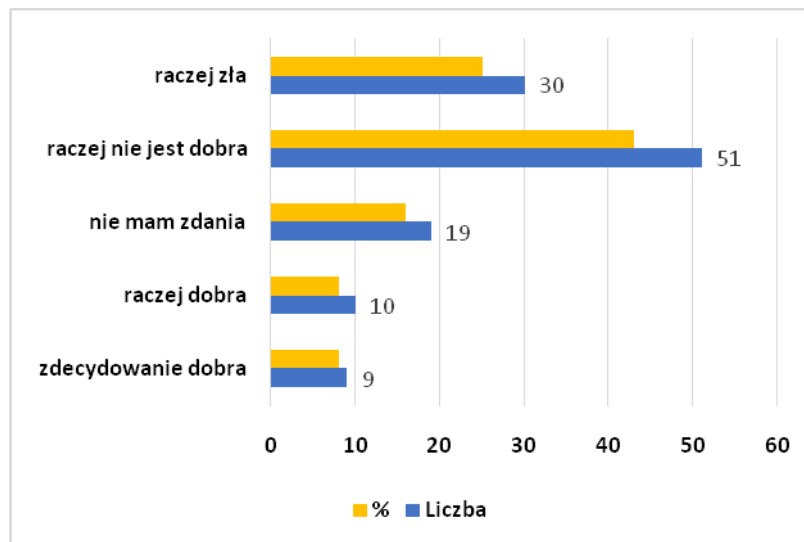

Рис. 2. Оцінка доступності веб-сайтів для сліпих та слабоворіосіб з особливими освітніми потребами

Зовсім інша ситуація людей з вадами слуху. Ця група осіб з особливими освітніми потребами має більший доступ до віртуального простору. На думку 33% людей, доступність – це досить добре, 16% вважають, що це точно добре, 25% – скоріше погано, 19% – погано, і лише 7% не мають жодної думки щодо цього (рис. 3).

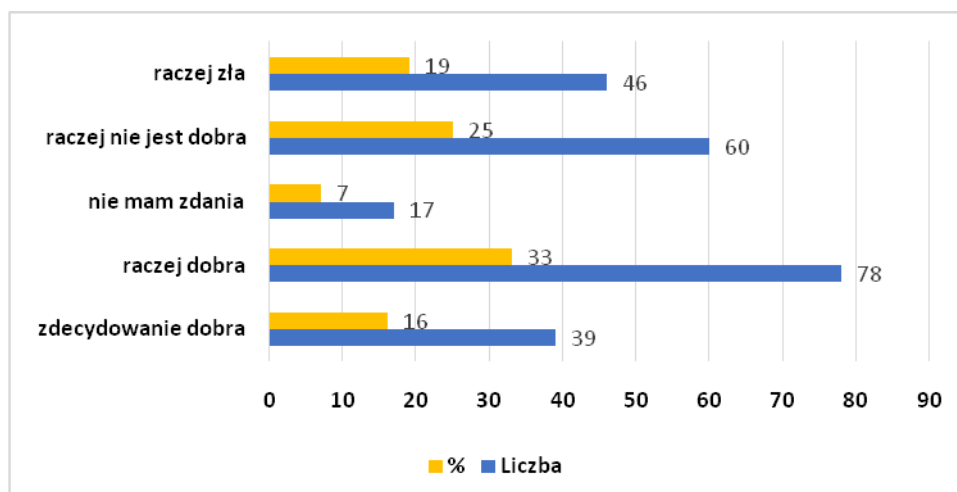

Рис. 3. Оцінка доступності веб-сайтів для глухих та слабочуючихосіб з особливими освітніми потребами

Вивчаючи чинники, які роблять сайт недоступним для осіб з особливими освітніми потребами, варто враховувати їх нозологію.

Результати дослідження показали, що недоступність в Інтернеті для незрячих та слабозорихосіб з особливими освітніми потребами в основному є результатом неправильних заголовків (74%), недоступних або погано доступних PDF-файлів (76%), неможливості використовувати клавіатуру (55%), відсутності альтернативних описів (42%) (рис. 4).

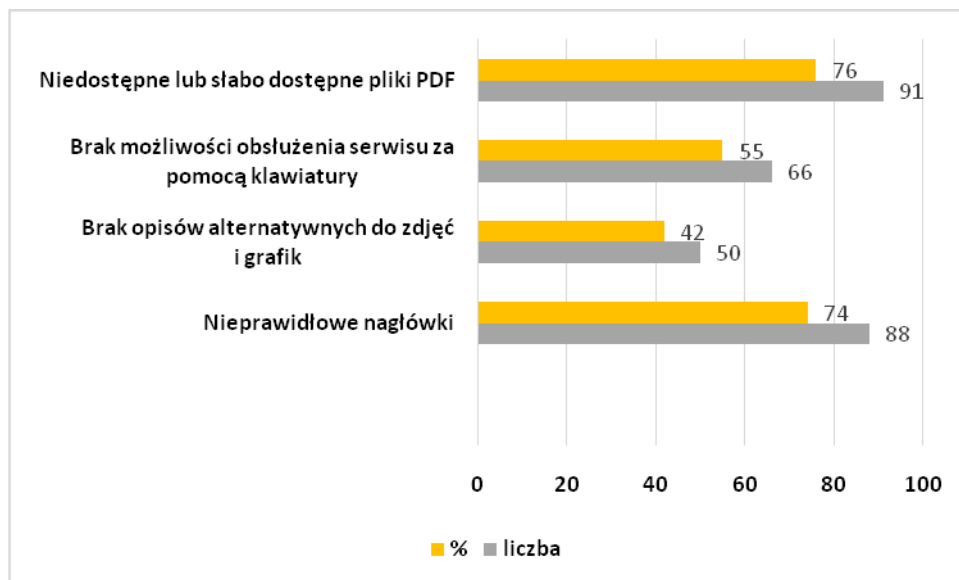

Рис. 4. Фактори, які роблять сайт недоступним для сліпих та слабозорихосіб з особливими освітніми потребами

Дослідженням встановлено, що 66% глухих та слабочуючих респондентів стверджують, що доступність визначається складністю контенту, він має бути максимально спрощеним, 50% респондентів вважають, що він має бути коротким, аналітичним, 53% вказують на проблему з сурдоперекладачем (рис. 5).

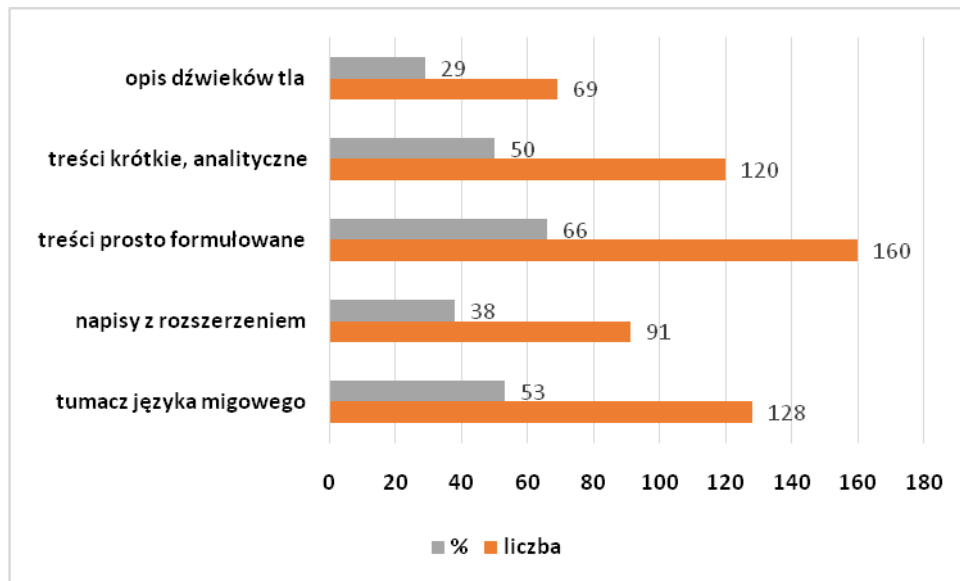

Рис. 5. Фактори, які роблять веб–сайт недоступним для глухих та слабочуючих осіб з особливими освітніми потребами

Аналізуючи сферу користування інтернетом особами з особливими освітніми потребами з урахуванням статі респондентів, ми спиралися на результати дослідження, виконаного в рамках науково–дослідного проекту «Публічна інформаційна система для людей з порушеннями зору та слуху INFOMAT–E[2].

Встановлено, що комп'ютером володіють або користуються 57% усіх респондентів. При цьому 42% респондентів відзначили, що Інтернет в основному використовують для:

- здобуття інформації (жінки – 100%, чоловіки – 98%),
- міжособистісних контактів (жінки – 88%, чоловіки – 98%),
- розваг (жінки – 24%, чоловіки – 52%),
- закупівлі (жінки – 13%, чоловіки – 8%),
- ведення службових питань (жінки – 27%, чоловіки – 8%) [2].

Детальна інформація щодосфери користування Інтернетом особами з особливими освітніми потребами представлена нарис. 6.

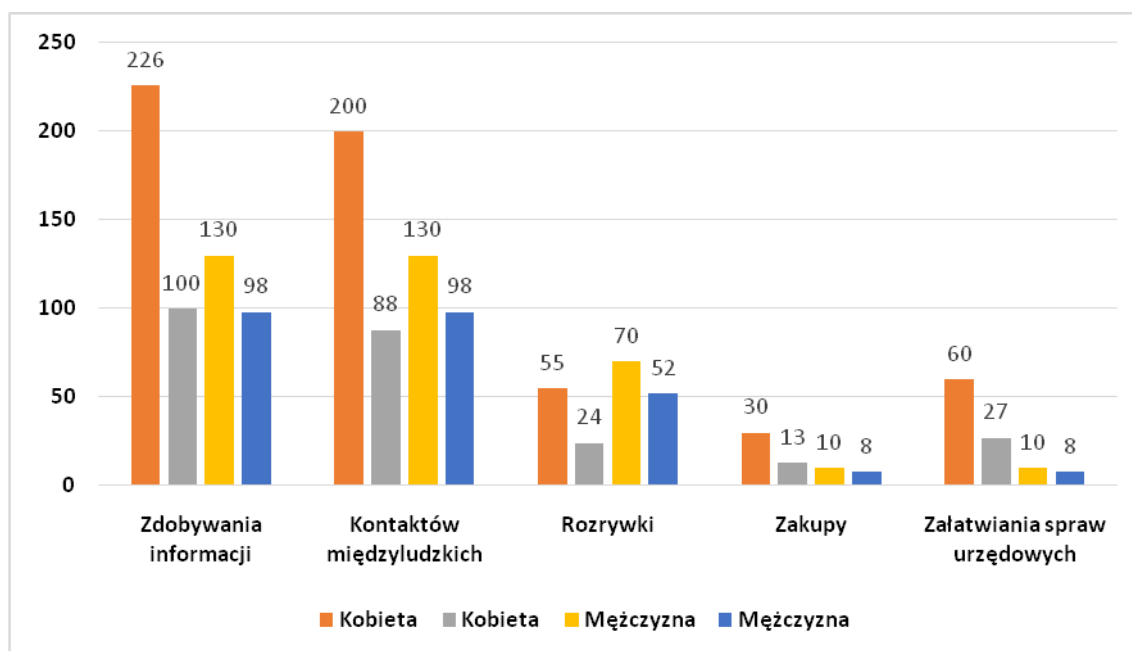

Рис. 6. Сфера користування Інтернетом особами з особливими освітніми потребами

Висновки. Таким чином, результати соціологічного опитування щодо особливостей інформаційних технологій особами з особливими освітніми потребами у Польщі показали широкий спектр використання інтернет, веб-сайтів тощо з метою покращення якості життя, що позитивно впливає на розвиток особистості.

Література:

1. Ekspertyza dotycząca dobrych praktyk w zakresie wspierania osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności – odbiorców działań instytucji kultury. <<http://www.euroregion-beskidy.pl/wp-content/uploads/2017/06/Ekspertyza-dost%C4%99pno%C5%9Bci.pdf>> (2021, січень, 23).
2. Piasecki A. Wykorzystanie technologii komunikacyjnych przez osoby z dysfunkcjami narządów w zroku i słuchu. Studia ekonomiczne.

https://www.ue.katowice.pl/fileadmin/_migrated/content_uploads/25.pdf(2021, січень, 23).

3. Bremer A., Sławik M. (2000) Komputer beztajemnic. Katowice: Videograf. 380 s.

4. Goban-Klas T., Sienkiewicz P. (1999) Społeczeństwo informacyjne: Szanse, zagrożenia, wyzwania. Kraków: Wydawnictwo Fundacji Postępu Telekomunikacji. 174.

5. Łaszczyk J. (2004) Zadania kształcenia I edukacja zdalna / Pedagogika środki informatyczne i media red. M. Tanaś. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls. s. 55-60.

6. Masłyk T., Migaczewska E., Stojkow M., Żuchowska-Skiba D. (2016) Aktywni niepełnosprawni. Obywatelski i społeczny potencjał środowiska osób niepełnosprawnych. Kraków. 146 s.

7. Mrozik M. (2006) Powiedzieć wszystko naraz, Forum Akademickie, Lublin.

8. ListerM., DoveyJ., GiddingsS., GrantI., KellyK.(2009) Nowemedia. Wprowadzenie / Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. 656.

9. Stan zdrowia ludności polski w 2004 r. / Ciecieląg P., Lednicki B., Moskalewicz J., Piekarzewska M., Sierosławski J., Waligórska M., Zajenkowska-Kozłowska A. Główny Urząd Statystyczny, Informacje i opracowania statystyczne, Warszawa 2006.

10. Thompson John B. (2001) Media i nowoczesność. Społeczna teoria mediów. Wrocław: Astrum. 259 s. <https://antykwarariatwaw.pl/pl/p/Media-i-nowoczesnosc-Spoleczna-teoria-mediow-John-B.-Thompson-Kreatywnosc-2001-/132264> (2021, січень, 23).

11. Walter N. (2011) Tyflointernet – niewidomi w globalnej wiosce. Poznań: Neodidagmata 31/32. 131.

Citation: Mateusz Muchacki (2021). PECULIARITIES OF THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES BY PERSONS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN POLAND. Frankfurt. TK Meganom LLC. Paradigm of knowledge. 4(48). doi: 10.26886/2520-7474.4(48)2021.11

Copyright Mateusz Muchacki ©. 2021. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.